

► Theatergroep Wateringen speelt De Jodenverraadsters

Opeens zeer actuele dilemma's

Sommige dilemma's uit de Tweede Wereldoorlog zijn met de oorlog in Oekraïne pijnlijk actueel. Zou jij je beste vriend of burens verraden om je partner of kinderen te redden?

Rien van den Anker

Wateringen

Zo wordt een toneelavond van de theatergroep Wateringen niet alleen een historische terugblik maar ook een angstig toekomstbeeld. Marja Koolstra - qua leeftijd en toneeljaren de moeder van de Wateringse theatergroep - was degene die het toneelstuk *De Jodenverraadsters* van Helmert Woudenberg heeft voorgedragen.

„Ik was er diep van onder de indruk. Vooral omdat die vraag van toen maar door mijn hoofd bleef spelen. Wat zou ik doen? Ik heb daar veel over gepraat met mijn moeder, die de oorlog heeft meegemaakt.”

Toen de theatergroep twee jaar geleden begon met het instuderen was de wereld nog 'gewoon', moest de Covid-crisis nog komen. En die 75-jarige bevrijdingsherdenking zou toch een mooi feest worden. Het liep allemaal anders, de Russi-

▲ Theatermoeder Marja Koolstra helpt actrice Nancy Tiepel met haar oorlogskleren. FOTO THIERRY SCHUT

sche invasie in Oekraïne zorgde ook nog eens voor een ander oorlogsperspectief. „Ik kende de Tweede Wereldoorlog ook via mijn opa en oma. Zij hebben mij overtuigd dat het verhaal moest worden doorverteld. Ik had niet kunnen weten dat de vragen van toen nu weer zo actueel zouden zijn”, aldus bestuurslid en actrice Nancy Tiepel.

Het toneelstuk gaat over Nederlandse vrouwen die in de oorlog Jo-

den hebben verraden. Vaak omdat ze voor de keuze werden gezet: 'Als je het niet vertelt dan grijpen we je man, je ouders of je kinderen.' Het verhaal van die Jodenverraadsters is zo fascinerend, omdat oorlog en geweld toch veelal een mannenzaak leek. Integendeel, zo zegt Marja, vrouwen kunnen net zo slecht zijn, maar ze worden wel vaak onder druk gezet door mannen die hen laten kiezen voor anderen of henzelf.

Studie naar de mode tussen 1943 en 1946

Drie leden van Theatergroep Wateringen hebben voor de uitvoering van *De Jodenverraadsters* een aparte studie gemaakt over de mode tussen 1943 en 1946. Vooral Marja Koolstra weet nu exact wat vrouwen en mannen toen droegen. „Wat opvalt is dat ze in het begin heel inventief waren, om er toch maar zo menswaardig mogelijk uit te blijven zien. Ook op het kapsel en het uiterlijk werd goed gelet.” Pas later, ook nog na de oorlog, werden desnoods juten zakken

vermaakt tot kledingstuk. Verder zag je dat vrouwen op zeker moment mannenbroeken gingen dragen omdat er geen kousen waren.

„In die jaren hadden de meeste mannen een heel strakke scheiding met haar dat vet stond van de brylcreem.”

Voor de toneeluitvoeringen moesten ook Duitse politie- en legeruniformen worden gehuurd. De kampkleding hebben Marja Koolstra en haar team zelf gemaakt.

„Dat is geen kiezen, dat is dreigen. Verschrikkelijk!”, aldus Nancy, die vertelt dat ze het niet gemakke-

lijk vindt om een echt slechte vrouw te spelen die tientallen Joden heeft verraden. „Het viel niet mee om echt op zoek te gaan naar een donker stukje in jezelf.”

Wetend dat ook het publiek veel meer zal beseffen hoe ingrijpend zo iets is, dat oorlog en bezetting om de hoek kunnen liggen, gaat de theatergroep voor de voorstellingen met bezoekers praten.

Uitvoeringen op 19, 20 en 21 mei om 20.00 uur in de Sint Josephkerk in Wateringen.

Het viel niet mee om echt op zoek te gaan naar een donker stukje in jezelf

– Nancy Tiepel